

EUROKONWERSATORIA

2. konwersatorium

koordynatorka: Joanna Różycka-Thiriet

23 października 2019 r.

j.rozycka@schuman.pl

Temat: Czy Zjednoczone Królestwo kiedyś wyjdzie z Unii Europejskiej?

Goście:

- **Elizabeth Chapman**, pierwszy sekretarz w Ambasadzie Brytyjskiej w Polsce

- **dr Przemysław Biskup**, analityk w Polskim Instytucie Spraw Międzynarodowych, Szkoła Główna Handlowa

SŁOWNICZEK PRZETRWANIA

Referendum 23 czerwca 2016 roku - referendum w sprawie pozostania Zjednoczonego Królestwa w Unii, które zgodnie z prawem miało jedynie charakter doradczy. Premier David Cameron zapowiedział takie referendum w wystąpieniu ze stycznia 2013 roku, a jego Partia Konserwatywna obiecywała je idąc do wyborów parlamentarnych w 2015. Cały pomysł wziął się z walki Camerona o utrzymanie władzy w łonie własnego ugrupowania i rozgrywki międzypartyjnej na arenie krajowej (konserwatyści starali się o eurosceptyczny elektorat i ostatecznie wygrali wybory). Cameron postawił sobie za cel, by przed referendum zreformować UE (Brytyjczycy mieli zagłosować za pozostaniem w zreformowanej Unii). Brytyjski premier rozmawiał z unijnymi przywódcami o zmianach w Unii i o warunkach członkostwa UK w UE. Gdy w lutym 2016 strona unijna przedstawiła swoją ofertę porozumienia ze Zjednoczonym Królestwem (reformy UE w 4 obszarach), David Cameron uznał, że spełnił swoje zobowiązania dotyczące zreformowania Unii i teraz wyborcy mogą już zdecydować o pozostaniu lub opuszczeniu UE. 23 czerwca 2016 roku na pytanie, czy Zjednoczone Królestwo powinno pozostać w Unii, twierdząco odpowiedziało 48,1% głosujących, a negatywnie 51,9%. 24 czerwca Cameron podał się do dymisji. W lipcu 2016 roku nowym premierem została Theresa May, wcześniej minister spraw wewnętrznych, która zajęła się realizacją wyniku referendum.

Artykuł 50 Traktatu o Unii Europejskiej – precyzuje procedurę wystąpienia państwa członkowskiego z Unii Europejskiej. Wprowadzony został do traktatu dopiero podczas ostatniej reformy traktatów (weszła w życie w 2009 roku). Wcześniej przepisy nie przewidywały wprost takiej możliwości. Zgodnie z art. 50 **państwo informuje Radę Europejską o zamiarze wystąpienia** (Zjednoczone Królestwo notyfikowało swą decyzję 29 marca 2017 roku). Rada Europejska ustala **wytyczne negocjacji**. W imieniu Unii **negocjacje** prowadzi Komisja Europejska. Decyzję o zawarciu umowy o opuszczeniu Unii podejmuje Rada większością kwalifikowaną, za zgodą Parlamentu Europejskiego. Art. 50 przewiduje, że kraj przestaje podlegać unijnym traktatom (a więc przestaje być członkiem UE) w dniu wejścia w życie takiej umowy lub, jeśli nie została wynegocjowana, 2 lata po zgłoszeniu zamiaru opuszczenia UE (w przypadku Zjednoczonego Królestwa miało to być 29 marca 2019 roku). Jednak Rada Europejska może jednomyślnie **wydłużyć okres negocjacji**. Uczyniła to już dwukrotnie. Najważniejszymi punktami negocjacji UE-UK były m.in. ochrona praw obywateli UE i obywateli Zjednoczonego Królestwa po brexicie, zobowiązania finansowe Zjednoczonego Królestwa wobec Unii i kwestia granicy między Irlandią i Irlandią Północną (uniknięcie tzw. **twardej granicy, hard boarder**). 10 grudnia 2018 roku Trybunał Sprawiedliwości UE orzekł, że art. 50 pozwala krajowi na jednostronną rezygnację z opuszczenia Unii przed wejściem w życie umowy rozwodowej lub przed upłynięciem czasu przeznaczonego na negocjacje.

Backstop (siatka ochronna, bezpiecznik) – zapis umieszczony w wynegocjowanej przez premier Theresę May umowie między Zjednoczonym Królestwem i Unią Europejską o wyjściu UK z UE. Jego celem było uniknięcie twardej granicy

Co-funded by the
Europe for Citizens Programme
of the European Union

Działania Fundacji Schumana są współfinansowane przez Unię Europejską
w ramach Programu Europa dla Obywateli.

Komisja
Europejska

Eurokonwersatoria objęte są honorowym patronatem
Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce.

między Irlandią i Irlandią Północną po wygaśnięciu okresu przejściowego. Mogłoby to bowiem zagrozić pokojowi w Irlandii Północnej osiągniętemu dzięki porozumieniu wielkanocnemu z 1998 roku. *Backstop* zakładał, że jeśli do zakończenia okresu przejściowego Zjednoczone Królestwo i Unia Europejska nie znajdą innego rozwiązania dla irlandzkiej granicy, całe Zjednoczone Królestwo będzie tymczasowo (jednak nie wiadomo na jak długo) objęte unijnymi przepisami celnymi (będzie w unii celnej), a Irlandia Północna pozostanie częścią wspólnego rynku (oznacza to ściślejsze więzy tego regionu z UE niż w przypadku reszty UK). Dzięki temu na irlandzką wyspę nie powróciłyby kontrole ludzi czy towarów. Do wyłączenia *backstopu*, kiedy już zostanie włączony, niezbędna była zgoda wspólnej brytyjsko-unijnej komisji. Po zakończeniu negocjacji Zjednoczone Królestwo wiele razy próbowało zmienić ten zapis, ale UE odmawiała renegotjacji umowy. W efekcie brytyjski parlament trzy razy odrzucił umowę rozwodową z UE wynegocjowaną przez premier May. Przyczyniło się do jej ustąpienia z urzędu z dniem 7 czerwca 2019 roku.

DOBRZE POWIEDZIANE – FRAZA DNIA

(...) Priorytetem mojego rządu było zawsze zabezpieczenie wyjścia Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej 31 października. Mój rząd zamierza pracować na rzecz nowego partnerstwa z Unią Europejską, opartego na wolnym handlu i przyjaznej współpracy. (...) Jako, że Zjednoczone Królestwo opuszcza Unię Europejską, mój rząd zapewni, iż będzie ono w dalszym ciągu odgrywało wiodącą rolę w kwestiach globalnych, broniąc swoich interesów i promując swoje wartości. (...)

- fragment mowy tronowej wygłoszonej przez Elżbietę II przed parlamentarzystami w związku z wznowieniem obrad parlamentu 14 października. Sprawa brexitu została wymieniona jako pierwszy z priorytetów rządu. Warto wyjaśnić, że brytyjski monarcha czyta w parlamencie to, co przygotował rząd. Nie prezentuje własnego punktu widzenia. 19 października 2019 roku nowy premier Boris Johnson poprosił Unię o kolejne odroczenie wyjścia z UE do 31 stycznia 2020 roku (zmusiło go do tego prawo przyjęte przez parlament tzw. poprawka Benna), ale Johnson dodał, że osobiście jest przeciwny odwlekaniu brexitu.

(...) Rada Europejska zatwierdziła umowę i wygląda na to, że jesteśmy już prawie na ostatniej prostej. Jak to możliwe, że porozumienie, które wczoraj wydawało się niemożliwe, stało się nagle faktem? Po pierwsze, nowa wersja umowy została pozytywnie oceniona przez Irlandię. (...) Po drugie, umowa została pozytywnie oceniona przez Komisję Europejską. Daje nam to pewność, że jest ona korzystna i bezpieczna dla obywateli Unii Europejskiej. Kluczową zmianą w porównaniu z wcześniejszą wersją jest zgoda premiera Borisa Johnsona na kontrole celne w punktach wjazdu do Irlandii Północnej. Kompromis ten pozwoli nam uniknąć kontroli granicznych między Irlandią a Irlandią Północną i zapewni integralność jednolitego rynku. Faktem jest, że mamy dzisiaj porozumienie, które pozwala uniknąć chaosu i atmosfery konfliktu między UE-27 a Wielką Brytanią. W związku z tym Rada Europejska zwróciła się do Komisji, Parlamentu Europejskiego i Rady o zadbanie o to, aby umowa mogła wejść w życie 1 listopada 2019 r. Czekamy teraz wszyscy na głosowanie w obu parlamentach.

- fragment wystąpienia przewodniczącego Rady Europejskiej Donalda Tuska po unijnym szczycie 17 października br., na którym Unia przyjęła zastępujące *backstop* rozwiązanie w sprawie Irlandii Północnej, zaproponowane przez Borisa Johnsona. Póki co brytyjski parlament go nie zaakceptował.

PORTRETY MNIEJ ZNANYCH MĘŻCZYZN I KOBIET

Autor: Foto-AG Gymnasium
Melle Źródło: Wikipedia

Głównym negocjatorem UE ds. brexitu (a konkretnie przedstawicielem Komisji Europejskiej prowadzącej negocjacje) jest Francuz **Michel Barnier** (ur. w 1951 roku). Objął to stanowisko w 2016. Kuluary Brukseli to dla niego nie pierwszozna. W swojej długiej karierze politycznej był nie tylko francuskim ministrem środowiska (1993-1995), ministrem do spraw europejskich (1995-1997), ministrem spraw zagranicznych (2004-2005), ministrem rolnictwa i rybołówstwa (2007-2009), ale także członkiem Komisji Europejskiej - komisarzem ds. polityki regionalnej i reformy unijnych instytucji (1999-2004), a następnie ds. rynku wewnętrznego i usług (2010-2014). W latach 2009-2010 był posłem do Parlamentu Europejskiego (zrezygnował po objęciu teki komisarza). Związany jest z prawicą (Europejską Partią Ludową).

Co-funded by the
Europe for Citizens Programme
of the European Union

Działania Fundacji Schumana są współfinansowane przez Unię Europejską
w ramach Programu *Europa dla Obywateli*.

Komisja
Europejska

Eurokonwersatoria objęte są honorowym patronatem
Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce.